

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta (HE 161/2020 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- ylitarkastaja Tarja Virkkunen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Johanna Pakkala, Energiavirasto
- toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry
- asiantuntija Jukka Makkonen, Energiateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Paikallisvoima ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi päästökauppalakia. Muutosehdotus koskee osittain 1.1.2021 voimaan tulevia päästökauppalain säännöksiä. Esityksessä ehdotetaan, että päästökauppalakiin lisättäisiin säännökset päästökauppalaitosten vakiomuotoisen ja yksinkertaistetun päästöjen tarkkailusuunnitelman käyttöönotosta, hakemisesta ja asetuksenantovaltuudesta sekä muut asiaan liittyvät velvoittavat säännökset. Esityksessä ehdotetaan myös, että päästöjen tarkkailusuunnitelmia koskevaa rangaistussäännöstä muutetaan muiden lakiin ehdotettujen muutosten johdosta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksen tavoitteena on keventää vähäpäästöisten päästökauppalaitosten toiminnanharjoittajien velvoitteita päästöjen tarkkailussa. Ehdotuksen taustalla oleva EU-sääntely mahdollistaa va-

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2020 vp

kiomuotoisten ja yksinkertaistettujen päästöjen tarkkailusuunnitelmien käyttöönoton jäsenmaissa.

Ehdotus perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista sekä komission asetuksen (EU) N:o 601/2012 muuttamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen EU 2018/2066 eli ns. päästöjen tarkkailuasetuksen 13 artiklaan.

Muutos koskisi vähäpäästöisiä ja toiminnaltaan yksinkertaisia päästökauppalaitoksia. Menettely on rajattu kyseisiin päästökauppalaitoksiin, jotta päästöjen tarkkailun laatu ei vaarannu ja päästöjen tarkkailusuunnitelma voidaan toimittaa vakiomuotoisesti ja yksinkertaistetussa muodossa. Muutoksen jälkeen tarkkailusuunnitelman hyväksynnän hakeminen voidaan tehdä päästökauppaviranomaisen vahvistamalla lomakkeella.

Suomessa päästökauppajärjestelmään kuuluu noin 530 laitosta. Laitoksia, jotka voisivat käyttää yksinkertaistettua päästöjen tarkkailusuunnitelmaa, on arvioitu olevan Suomessa noin 200. Nämä laitokset ovat pääosin energiantuotannon varavoimalaitoksia sekä lämpölaitoksia. Kyse on siten verrattain suuresta osasta Suomen laitostantaa, mutta pienestä osasta, alle 1 prosentista, Suomen päästökauppasektorin päästöjä.

Hallinnollisten menettelyjen keventämisen merkitystä korostaa päästökaupan asema EU:n ilmastopolitiikan keskeisenä ohjauskeinona. EU:n ilmastopolitiikan uudistuessa päästökauppa on taloudellisesti tehokkain päästövähennyksiin ohjaava työkalu, ja sitä tulee myös muilta osin jatkossa uudistaa. Mikäli päästökaupan soveltamisala jatkossa laajenee, siihen liittyvien menettelyjen sujuvuuden merkitys korostuu entisestään.

Talousvaliokunta korostaa yritysten hallinnollisen taakan keventämistä, joka voi oikein kohdistettuna paitsi vähentää kustannuksia myös parantaa edellytyksiä noudattaa sääntelyä ja vähentää laadittaviin suunnitelmiin sisältyviä virheitä. On myös perusteltua, että biomassan käyttö ei ole esteenä vakiomuotoisen ja yksinkertaistetun päästöjen tarkkailusuunnitelman käyttöön. Talousvaliokunta pitää tärkeänä kartoittaa jatkossa muitakin mahdollisia sääntelyn yksinkertaistamis- ja mahdollisuuksia energiasektoriin liittyvissä hallinnollisissa ja lupamenettelyissä.

Talousvaliokunta pitää esitettyä sääntelyä perusteltuna ja puoltaa esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 161/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 31/2020 vp

Helsingissä 10.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Joakim Strand r
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen